

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІСЦЕВІ ФІНАНСИ
вибіркова фахова навчальна дисципліна

Розробник: Краснікова О.М., доцент, кандидат економічних наук, доцент

Полтава
2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Місцеві фінанси
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> КРАСНИКОВА Оксана, кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 12 <i>e-mail :</i> oksana.krasnikova@pdaa.edu.ua
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	072 Фінанси, банківська справа та страхування ОПП Фінанси, банківська справа та страхування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з економічної теорії; бюджетна система; гроші та кредит; фінанси

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: навчити засадам організації місцевих фінансів, їх складу та основ управління виходячи із розмежування функцій і повноважень державних та місцевих органів влади.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування теоретичних знань та вироблення практичних навичок у сфері формування та використання фінансових ресурсів місцевих органів влади і підприємств місцевого господарства.

Компетентності:

інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування, або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності

загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахові:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програма та структура навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів.

Тема 2. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади

Тема 3. Формування дохідної бази місцевих бюджетів

Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів

Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання

Тема 6. Бюджетний процес на місцевому рівні

Тема 7. Фінанси підприємств комунального господарства

Тема 8. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу

Тема 9. Управління місцевими фінансами в Україні

Тема 10. Світовий досвід організації місцевих фінансів

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 072ФБСС_бд_2020				заочна форма 072ФБСС_бз_2020			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів.	10	2	2	6	10	2		8
Тема 2. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади	10	2	2	6	10	2		8
Тема 3. Формування дохідної бази місцевих бюджетів	10	2	4	4	10		2	8
Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів	10	2	4	4	10		2	8
Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання	10	2	2	6	10			10
Тема 6. Бюджетний процес на місцевому рівні	10	-	2	8	10			10

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 072ФБСС_бд_2020				заочна форма 072ФБСС_бз_2020			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 7. Фінанси підприємств комунального господарства	10	2	2	6	10	2		8
Тема 8. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу	20	-	2	18	10			10
Тема 9. Управління місцевими фінансами в Україні	10	2	2	6	20			20
Тема 10. Світовий досвід організації місцевих фінансів	20	2	2	16	20			20
Індивідуальні завдання (у т.ч. індивідуальні завдання)								
Усього годин	120	16	24	80	120	6	4	110

Форми контролю результатів навчання 072 ФБССбд2020

Програмні результати навчання	Форми контролю					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Завдання самостійної роботи (реферат)	Завдання самостійної роботи (презентації)	
ПРО1	3	10	10	10	-	33
ПРО4	3	10	10	10	-	33
ПРО7	-	10	10	-	14	34
Разом	6	30	30	20	14	100

Форми контролю результатів навчання 072 ФБССбз2020

Програмні результати навчання	Форми контролю				Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Завдання самостійної роботи (контрольна робота)	
ПРО1	10	10	-	13	33
ПРО4	-	10	10	13	33
ПРО7	-	10	10	14	34
Разом	10	30	20	40	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни 072 ФБССбд2020

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Завдання самостійної роботи (реферат)	Завдання самостійної роботи (презентації)	
Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів.			5	10		5
Тема 2. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади	1	5	5			11
Тема 3. Формування дохідної бази місцевих бюджетів	1	5	5			11
Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів	1	5	5			11
Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання	1	5				16
Тема 6. Бюджетний процес на місцевому рівні	1		5	10		6
Тема 7. Фінанси підприємств комунального господарства		5				5
Тема 8. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу		5				5
Тема 9. Управління місцевими фінансами в Україні	1					1
Тема 10. Світовий досвід організації місцевих фінансів			5			14
Разом	6	30	30	20	14	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни 072 ФБССбз2020

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Завдання самостійної роботи (контроль на робота)	
Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів				40	
Тема 2. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади					
Тема 3. Формування дохідної бази місцевих бюджетів	5	15	10		30
Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів	5	15	10		70

Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання					
Тема 6. Бюджетний процес на місцевому рівні					
Тема 7. Фінанси підприємств комунального господарства					
Тема 8. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу					
Тема 9. Управління місцевими фінансами в Україні					
Тема 10. Світовий досвід організації місцевих фінансів					
Разом	10	30	20	40	100

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватися в он-лайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Уся література, яка викладачем надається виключно в освітніх цілях є без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Списування під час контрольних робіт заборонені (у т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бюджетний кодекс України від 21.06.11 р. № 2542-III. Українська Інвестиційна Газета. Нормативна база. 2011. 50 с.
2. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. К.: 2017. 119 с.
3. Волкова Н. І., Волкова В. В. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Місцеві фінанси» / за ред. О. А. Лактіонової. Вінниця, 2019. 44 с.
4. Євдокімова М.О. Місцеві фінанси: навч. посібник. ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Х., 2014. 343 с.
5. Іжевський П. Г. Фінанси. Навчальний посібник./ П. Г. Іжевський, О. В. Кошонько. - Львів: «Магнолія 2006», 2013. 373 с.
6. Журавльова І. В., Гаврильченко О. В., Полтініна О. П. Фінанси : навчальний посібник [Електронний ресурс]. За заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.
7. Качула С.В. Фактори модернізації державної фінансової політики у системі соціального розвитку суспільства. Фінансовий простір. 2019. № 1 (33). С. 41-54.
8. Клочан В.В., Мірошник В.О., Надточий К.П. Особливості об'єднання територіальних громад в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 1. С. 142-147.
9. Краснікова О. М. Проблеми функціонування підприємств житлово-комунального сектору та шляхи їх вирішення. Збірник наукових праць ПДАА. Вип. 1(6). Т. 3. Економічні науки. Полтава: ПДАА. 2013. С. 165-169.
10. Краснікова О. М. Перспективні напрямки реформування житлово-комунального господарства. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Спецвипуск. Полтава: ПДАА. 2013. С.184-189.
11. Краснікова О. М. Теоретичні підходи до визначення комунальної власності. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Вип. 2. Т.3. Економічні науки. Полтава: ПДАА. 2013.
12. Краснікова О. М. Альтернативні джерела поповнення дохідної частини місцевих бюджетів. Фінансові аспекти розвитку національного господарства України в умовах глобалізації. Матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 31 жовтня 2014 р.). Полтава, 2014. С. 24-26.
13. Краснікова О. М. Актуальні проблеми фінансового забезпечення підприємств житлово-комунального господарства. Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітні аспекти: Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 березня 2017 р.). Дніпро: НІЕТАУ, 2017. С. 477-481.
14. Краснікова О. М. Зарубіжний досвід децентралізації розвитку місцевого самоврядування. Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики. Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 31 жовтня 2019 р.). Полтава, 2019. С.85-87.
15. Краснікова О. М., Мисник Т. Г. Муніципальні облигації як альтернативне джерело поповнення дохідної частини місцевих бюджетів. Науковий журнал «Science Rise» № 5/3 (10)2015. С. 33-36.
16. Крутова А.С., Близнюк О.П., Лачкова Л.І. Фінанси: Навчальний посібник. Х.: Видавництво «Лідер», 2013. 560 с.
17. Податковий кодекс України [від 2 грудня 2010 р. №2755-VI]. Вісник податкової служби України. 2010. № 46. С. 2-232.
18. Раделицький Ю. О. Місцеві бюджети в умовах поглиблення фінансової децентралізації в Україні: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 312 с.

19. Місцеві фінанси : підручник авт. кол. ; за ред. д.е.н., проф. О. Б. Жихор, д.е.н., проф. О. П. Кириленко. К. : УБС НБУ, 2015. 579 с.
20. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
21. Фінанси. Підручник За ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.
22. Юнацький М.О. Конспект лекцій з дисципліни «Місцеві фінанси» [Текст]: ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи. Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2019. 134 с.

Допоміжні

1. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21.05.97 р. №280/97-ВР. Відомості Верховної ради України. 1997. № 24.
2. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки: монографія / за заг. ред. І.Я. Чугунова. К.: Глобус-Пресс, 2018. 354 с.
3. Бондарук Т.Г., Мельничук І.О. Роль міжбюджетних трансфертів у формуванні доходів місцевих бюджетів. Статистика України. 2015. № 4. С. 46—52.
4. Катан Л. І., Качула С.В., Демчук Н. І., Павлова Д. К. Формування місцевих бюджетів в умовах реформування суспільних фінансів України. Агросвіт, № 3, 2020. С. 3-12.
5. Клочан В.В., Мірошник В.О., Надточий К.П. Особливості об'єднання територіальних громад в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 1. С. 142—147. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.1.142
6. Механізми адміністративно-фінансової децентралізації: світові практики та напрямки їх імплементації в Україні: наукова доповідь / наук. редактор І.З. Сторонянська. Львів: ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України", 2018. 106 с.
7. Раделицький Ю. О. Місцеві бюджети в умовах поглиблення фінансової децентралізації в Україні: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 312 с.
8. Савчук В.А. Дуалізм понять "місцеві бюджети" та "місцеві фінанси". Науково-практичне видання "Незалежний аудитор". 2016. № 18 (IV). С. 56—60.
9. Територіальний розвиток і регіональна політика: виклики та пріоритети сталого ендogenous зростання регіонів України в умовах сучасних реформ: наукова доповідь / наук. редактор В.С. Кравців. Львів: ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України", 2018. 157 с.
10. Чугунов І.Я., Макогон В.Д. Бюджетна стратегія в умовах економічних перетворень. Вісник КНТЕУ. 2018. № 5. С. 5—18.
11. Чугунов О. І. Бюджети місцевого самоврядування як інструмент соціально-економічного розвитку територій. Економічний вісник університету. 2014. Вип. 23 (1). С. 262-266.

Інформаційні ресурси

1. Сайт ДПСУ. URL: <https://tax.gov.ua/>
2. Сайти періодичних видань: «Вісник державної фіскальної служби України», «Фінанси України», «Місцеве самоврядування».
3. Сайт Державної Казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/>